UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Res Gestae Illvstrissimo-||rvm Martyrvm, Con-||fessorvm Atqve Sancta-||rvm Virginvm ...

Eorvm Praecipve, Qvae Per|| R. P. L. Surium sex Tomis compraehensae sunt:|| et nunc restrictis verborum ambagibus ... ad ... D.|| Caesaris Baronii Chronologiam|| digestae ac in quatuor Tomos distributae

Lippeloo, Zacharias

Coloniae, 1595

VD16 ZV 18288

SS. Carpi, Papyli & sociorum martyrum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43699

Visual Library

Spero, imò nihil de Chriſti bonitate dubito, quin percepturus ſum, quod ij omnes qui cum fide & pietate Deo deſeruiunt, eiusque gratiam ad extremum vitæ ſpiritum illibatam conſeruant. Tum Ruſticus: Veniamus, inquit, ad id quod propoſitum eſt, & nos vrget. Conuenite ſimul, & vno eodemque animo dijs ſacrificate. Ad hæc Iuſtinus: Nemo, inquit, qui rectè ſentiat, pietatem deſerit, vt in errorem atque impietatem labatur. Ruſticus ad hæc dixit: Niſi iuſſis noſtris ſine mora parere volueritis, diris ſine vlla miſericordia ſupplicijs afficiemini. Iuſtinus autem: Maximè nos in votis habemus, propter Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum cruciatus perpeti ac ſaluari: hoc enim nobis ſalutem & fiduciam conciliabit ante eiuſdem Domini & Saluatoris noſtri terribile illud tribunal, cui totus mundus diuino iuſſu aſſiſtet. Idem & reliqui omnes martyres dixerunt, hoc addentes: Fac citò, quod vis: nos enim Chriſtiani ſumus: & idolis nō ſacrificamus.

Iuſtinus præclarè reſpōdet Ruſtico.

Hæc audiens Pręfectus animo haud parum commoto ſententiam protulit: Vt flagellis cæſi ad capitalem, ſecundum leges, pœnam abducerentur. Itaque ſancti martyres Deum collaudantes ad conſuetum producti locum, poſt verbera ſecuri percuſſi ſunt: & in Saluatoris confeſſione martyrium conſummârunt. Poſt hæc quidam fideles clam eorum corpora ſuſtulerunt, & in loco idoneo illa condiderunt, cooperāte gratia Domini noſtri Ieſu Chriſti: cui gloria in ſecula ſeculorum. Amen.

Sententia mortis in martyres.

Feriuntur ſecuri.

MARTYRIVM SS. ET GLORIOSORVM *Chriſti Martyrum Carpi, Papyli & ſociorum. ex ijs quæ ſunt per Metaphraſten.*

13. Aprilis.

Patria Carpi & Papyli.

BEati & glorioſi Chriſti martyres Carpus
Papylus, pijs admodum in ciuitate Pergam
na orti parentibus, à primis annis puritati
tæ dediti, poſt multos in ſtudio pietatis fortiter
antlatos labores, ad tantam tamque inſignem p
fectionem peruenerunt, vt angelis quàm ſimili
in carne adhuc degentes, omne carnale cómerci
reſpuiſſe viderentur. Hinc omnium iudicio d
populi præfectura habiti, ad pietatis myſteria
annuncianda electi ſunt: Carpus quidem ad
tificatum, Papylus verò ad gradũ diaconatus,
bus in muneribus tãto cum virtutum omniũ ſp
dore verſati ſunt, vt quotidiè haud exiguam in
lium turbam ad credentium numerum adiunge
amplisſimosq; vbique pietatis fructus ederent.
autem cùm non ſine magno animorum motu
poſſent, aduerſarius bonorum omnium conſ
inuidiæ ſtimulis concitatus, præcipuos quoſd
pietatis ſuæ fautores excitauit, qui viros ſan
mos apud Decium Imperatorem deferrẽt quo
gentem multitudinem à deorum cultu ad p
Chriſtianorum ſectandas traducerent.

Carpus fit Epiſcopus, & Papylus Diaconus.

Accuſantur apud Deciũ.

Ille autem hac re grauiſſimè affectus, conf
Valerium quẽdam aſſeſſorem in Aſiam dimiſi
inſtituta cum Sanctis quæſtione, acerrimum
ſupplicium ſumeret. Nec mora. Valerius ac
hac poteſtate quàm celerrimè profectus pri
omnes loci illius habitatores ſuo exemplo ad
ria ſacra inuitauit: ſacrificare verò recuſan
horrenda nimis ſupplicia propoſuit. Et quide
dicto promulgato omnes metu ſuppliciorũ
incredibili alacritate conuenerunt, ſolis hiſce
tyribus exceptis, qui à cætera multitudine
loco ſemoti vota preceſque ſummo æterno

Valeri⁹ perſecutor Chriſtianorum.

Multi ſacrificant dijs.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nuncupabant. Quo viſo Valerius, ad furorem prouocatus, protinùs ſuis eos conſpectibus ſiſti iuſſit, ac animo ſanè elato tãtæ audaciæ cauſam quæſiuit, quòd cæteris promptè ad deorum ſacrificia confluentibus, illi ſpreto Imperatoris edicto, parere recuſarent. Ad hęc ſancti martyres omni metu & humana claritate ſuperiores reſponderunt: Se nunquam ſatis tantam mentis cęcitatem admirari poſſe, neque tam ingrati animi crimen admiſſuros, vt vnum cæli terræque conditorem, quem, teſte Eſaia, bos & aſinus ſtolidiſſima animantia cognouerunt, inanibus quibuſdam ſimulachris poſtponant: atq; adeo lignis lapidibusque in cõtemptum ſummi illius Domini thura offerant. Hæc cùm dicerent ſubitò exortus, cum horribili fragore, terræmotus ſimulacra peruertit; ac planè in puluerem redegit.

Martyres pręclarè Valerio reſpõdent.

Terręmotus

Hæc manifeſta Dei potentia quamuis cęteros ferè omnes ingenti pauore conſterneret, fixam tamen ſtabiléque ſuis radicibus Valerij malitiam nè tantillùm quidem concutere potuit: imò ad maiorem mentis inſaniam prouocauit. Et certè nequaquàm furori, qui eum vehemẽter exagitabat, percepiſſet, niſi ingenita ſanctiſſimis viris animi nobilitas, quæ ex vultu oculiſque tanquàm ſplendor quidam elucebat, quandam illi reuerentiam incuſſiſſet. Vt tamen aliqua vindicta furorem ſuum mitigaret, iuſſit eos, omni indumento ſpoliatos, ferreis vinculis collo iniectis, per medium forum circumagi; quô illorum ignominia ſuo, vt putabat, honori conſuleret. Sed cùm ea nuditas nullam non modò ignominiam, ſed maiorem etiam gloriam martyribus afferret, iudex mutata protinùs ratione blãdis verbis & promiſſionibus in fraudem eos impellere aggreſſus eſt. Cùm inſignem illam, dicebat, animi ve-

Nudi circũagũtur ſancti martyres.

Iudex eis blanditur.

ſtri li-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſtri libertatem vultuſque & morum moderatio
ô viri, conſidero, incredibili ſanè dolore mentis
crucior, quòd falſa religionis opinione ſeducti,
peſtem ac perniciem veſtram cæca mente ru
Quarè vos hortor & cōſulo vt maturè ab hac
tis inſania reſipiſcatis, & veram deorū noſtro
religionem cum ſempiterna nominis veſtri gl
amplexemini. Nam noſtra hæc religio ſi vera
eſt, quomodò ea in hodiernum vſque diem nō a
nos ſolos, ſed apud ipſos etiam barbaros, ac v
terræ nationes colitur ſtabilisq; permanet: pr
vt per eam imperia fundata ſint, & reges ac p
pes ciuitates euerterint, propitioque deorum
mine aduerſarios omnes in poteſtatem redeg
Illa verò Chriſtianorū, de homine quodam n
cem acto, opinio admodùm recens eſt neque
in pretio, prorsùs vt eius cultores cōmunibus
peratorum armis oppugnentur, & tanquàm h
ni generis peſtis quædam è terris profligentur.

His auditis, martyres oculis cum inſita pi
ad cęlum ſublatis, Chriſto ſe ſignaculo munie
deindè vultu eximiam grauitatem compoſi
ſponderunt: Si veſtram illam impietatem reli
nis, ſolo antiquitatis nomine ſectandam ac h
dignam iudicatis, conſequens eſt vt nihil apu
maiori in pretio eſſe debeat quàm vitia & ſ
immania, quæ ab ipſo humani generis parent
tium ſumpſerūt, ſed deſipitis planè. Non enim
ſiderandum eſt, quo quælibet religio tempor
ſit, ſed an veritati conſentanea optimè cum ra
ipſa conueniat. Neque enim fruſtrà mentem
Deus largitus eſt, ſed vult vt ratione, qua nih
diuinius, verum à falſo diſcernamus, & nō er
pore vel peſſima conſuetudine omnium erro

Muniunt ſe crucis ſigno & egregiè reſpondent.

magiſtro, ſed ex veritate quæ ratione nititur, res omnes penſiculemus.

Hęc aliaque martyribus dicentibus & luculenta oratione, multa de eximia Christi in humanum genus charitate diſſerentibus, Valerius ſtatim depoſita manſuetudine ad ingenium redijt: animique feritatem cùm voce tum oculis aperuit. Et quidem ſanctorum facultates accuſatoribus diripiēdas tradidit: ipſos verò equis quibuſdam agreſtibus alligatos Sardas agi iuſſit. Hoc in ſupplicio ſanè acerbo cùm totam diem tranſegiſſent, noctem in diuinis laudibus expenderunt. Cumque omni ſolatio humano deſtituti, feſſa quandoque lumina in ſomnum laberentur, adfuêre protinus angeli qui feſſos recreabant, atq; ad inſtans certamen alacriores reddebant. Poſtridiè verò Valerius cùm ſibi minimè dubiam victoriam promitteret, acceſſit; ſed cæleſtis conſolationis ignarus præter opinionem fortiores eos animiſque ad quæuis ſupplicia ferenda promptiores offendit. Tum verò nouo furore correptus, omiſſis fortiſſimis athletis, Agathodorum martyrum miniſtrum aggreditur, vt eius ſupplicio inuictum illorum robur frangeret, & impia, vt ſperabat, miſericordia de pietatis gradu deijceret.

Valeri' martyrum facultates diripiendas tradit

Angeli eos confirmant.

Iuſſit igitur Agathodorum ante oculos eorum extenſum, crudis boum neruis crudeliter tamdiù cædi, donec laniato corpore muſculi à compagibus diuellerentur, & copioſi ſanguinis riui terram vndique rigarent. Martyr autem tanquàm omnis doloris expers crebros flagellorum ictus tanta virtute ac patientia tolerabat, vt in ipſis etiam tormentis exultaret quoad impollutum Deo ſpiritum redderet. Corpus fuit continuo feris & alitibus deuorandum traditum, ſed ab ijs intactum fuit ab alijs

Agathodorus cruciatur.

Reddit ſpiritum.

pietate & religione præſtantibus in ſpelunca
dam honorificè ſepultum.

Poſt hæc Præſes nouis inſtructus inſidijs m
res eſt aggreſſus; ſed fruſtrà: nam ſancti qui
cia & mortē corporis huius in deſiderio habe
non dubitabant vltrò etiam ipſum tyránum a
tamen prouocare, quò citiùs optata martyrij
na potirentur. Ille verò tantam in martyrib
ſtantiam admirans Pergamū, profecturus iu
pernices equos paribus ſequi paſſibus, vt cu
bore fatigati vel morte repentina extinguer
vel aliquid de tanta animi magnitudine d
rent. Sed cùm vna eademque poſt tot tantos
bores martyribus maneret fortitudo, Vale
excandeſcens magicis eos artibus imbutos c
mauit: ſtatimque S. Carpum virgis ſpineis t
maniter cædi iuſſit, vt laceræ carnes in aera
ſæ miſerandum omnibus ſpectaculum exhib
Nec his ſatiatus tyrannus lampades lateribu
beri ac ſemiuſtas carnes ſale perfricari iuſſit
dele ſanè ſpectaculum quod aſtātem quide
titudinem ad lachrymas prouocabat, ma
verò incredibili voluptate perfundebat ac
ſti gratia mirificè confortabat.

Valerius autem tanta virtute victus, illo
cerem rursùs tranſmiſſo, Papylum ſiſti cu
ſtupore quaſi ex præcedenti adhuc ſpecta
preſſus, defixo in eum oculorum obtutu q
qua patria quibuſque ortus parentibus eſſe
in arte vel ſcientia excelleret. Cui martyr
inquit, ingenuis natus parentibus: Scienti
illam profiteor quæ in artificio medendi ve
neque modò corporum ægritudines, ſed pe
etiam animæ morbos Dei potentia ac vir

Martyrum alacritas.

S. Carp⁹ diſe cruciatur.

Papylus ſiſtitur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſola nititur, fugare poteſt. Meritò, inquit Præſes, artis illius ſcientia dijs noſtris aſcribenda eſt, vtpotè qui Galeno & Hippocrati abſolutam eius cognitionem tradiderunt. Papylus autem Galenus quidem & Hippocrates ſi aliquam quandoque ægris ſanitatem medendi artificio contulerunt, certè non eam ſine præſentia Chriſti gratia præſtiterunt. Quod ſi verbis meis fidem adhibere recuſas, agè, fac vt intelligant omnes, deos tuos ei, qui propter te ſedet altero, vt vides, oculo orbato viſum reſtituere poſſe, & tunc tibi palmam religionis tribuam.

Valerius hac martyris proteſtatione compulſus præcipuos deorum cultores & ſacrificos euocauit, iuſſitque vt inuocato deorum numine virturem eorum manifeſtare non differant. Nec mora adhibitę preces & ſacrificia. Sudatum eſt die integro in propitiandis dæmonibus, ſed nullo operæ precio: imò res ridicula & plena dedecoris inſignem corũ ſtultitiam plurimis manifeſtam fecit. Nam Chriſti ſeruus, poſtquàm eos oleum & operam perdere oſtendiſſet, ſublatis ad cælum oculis, vno Chriſti nomine fidenter inuocato, Crucis ſignum oculo impreſſit, ſtatimque ſalutiferæ manûs ſuæ contactu lumen non modò corporis, ſed animæ etiam illi reddit: prorsùs vt circumfuſa multitudo tam præclaro miraculo ſtupefacta ſimul cum eo ad veritatis agnitionem libenter accerſerit, repudiatoque inanium deorum cultu, ſe totum Chriſto conſecrauerit. Neque tamen potuit tanta lux mentem Valerij mortifero planè ſomno ſepultam excitare, immò maioribus ſuffuſus tenebris exclamauit, ſi nouis ſupplicijs tantum beneficium remunerarent,

Fruſtrà inuocãtur falſi dij.

Crucis ſigno cæcum illuminat.

Papylus flagellatur.

Nec mora ſublatum in crucem martyrem fla
lis crudeliſſimè cædunt, mactantque. ſed marty
grauiora deſiderans, inuidia viciſſim tyrãnum
ciabat, adeò vt animi quodam mœrore tabe
tem planè ſuperaſſe videretur. Ille tamen furo
brius alia atque alia cruciamenta excogitab
nunc quidem ignem lateribus ſubijciebat, nun
rò lapidibus martyrem appetebat, donec inſ
dis ſupplicijs fatigatus cum inſigni nominis ſ
decore pedem referre cogeretur. Tunc rurſus
lica viſitatione recreatis martyres integram co
ris ſanitatem cum maiore inſuper decore à D
ceperunt.

Iterum diuinitùs ſanantur martyres.

Paucis deindè interiectis diebus rurſùs è c
tribunali ſuo martyres præſentari iuſſit, qui p
pto alacrique animo aduolantes tarditatem
probrabant & ſegnitiem, quòd extremo eos
cio non afficeret. Hæc cùm vltrò inferrent Pr
rabiem conuerſus per murices in terram diſ
nuda eorum corpora trahi iuſſit: ſed mox p
ti Deo virtute diſſipatis muricibus martyre
conſeruati ſunt.

Immaniter cruciantur.

Poſt hęc cùm nihil ſupereſſet quo mētis ſ
delitati ſatisfaceret, feris eos obiecit, vt v
mento in fruſta diſcerpti intolerabilem ani
dolorem hoc ſupplicio ſanarent. Erat vrſa c
uo leone in theatrum immiſſa, qui auidis f
prædam aliquam expectabānt: ſed mox in
ſis ſanctis belluana feritate poſita, ad ſpeci
des, qui pacem annunciauerant, procideru
tiſque nutibus ſceleratam Valerij mētem c
narunt. Impius autem hoc viſo præter op
ſpectaculo, nimio furore tabeſcens ingen
noua ſtatim malitia armatus, ſanctorum p

Obijciuntur feris.

Aliud genus cruciatus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

reiscrepidis, longis fibulis confixis, calceari iuſſit, calciatosque curſibus agitari vt hoc ſaltem certamine victi tyranno ſupplices fierent. Sed hæ quoq; machinationes, vt priores omnes, in nihilum reciderunt. Indè in lacum viua calce refertum miſſi, ſed diuina virtute à calcis ardore conſeruati ſunt.

Poſtremò cùm iam planè emotæ mẽtis eſſet impius, accenſa fornace ferrea, iuſſit vtrumque cum Agathonica Papyli ſorore in medio illius voracibus obijci flammis; ſed eæ quoq; diuina virtute reſtinctæ magnum ijs refrigerium attulerunt. Indè igitur educti rurſus carceribus mandati ſunt: donec iudex in omni certamine victus ægrè tãdem capitis in eos ſentẽtiam tulit. Tum verò martyres ingentes lætititiæ voces edentes, & hymnis ac canticis Chriſtum celebrantes ad locum vltimi certaminis properarunt; à quibus Agathonica nullo modo ſe auelli paſſa, vt laborum & certaminũ, ita etiam coronarum particeps fieri meruit. Ante verò quàm ſacratiſſimas ceruices gladijs ſubijcerent, ardentes pro occiſoribus preces fundebant, vt Chriſtus Ieſus eos ab errore liberaret, per quos ad diu deſideratã gloriam pertingere mererentur. Cumque hoc modo & illis & omnibus circumſtantibus Chriſti gratiam precati eſſent, incredibili gaudio perfuſi fœlici certamine curſum confecerunt; & martyrij corona redimiti in cęlos auolarũt tertiodecimo menſis Octobris.

Agathonica ſoror Papyli

Plectuntur capite martyres.

VITA S. MARTII ABBATIS. EX EA *quæ eſt per D. Gregorium Turonen. Epiſc. de vita Patrum cap 14.*

BEatiſſimus hic Martius Aruernæ vrbis Abbas, eiuſdem territorij incola, à pueritia mirè fuit 13 Aprilis.